

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 1.2.2017
COM(2017) 47 final

2017/0015 (COD)

Togra le haghaidh

TREOIR Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

**lena leasaítear Treoir 2003/59/CE maidir le cáiliú tosaigh agus le hoiliúint thréimhsiúil
tiománaithe feithiclí áirithe bóthair i gcomhair iompar earraí nó paisinéirí agus
Treoir 2006/126/CE maidir le ceadúnais tiomána**

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

{SWD(2017) 26 final}

{SWD(2017) 27 final}

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. COMHTHÉACS AN TOGRA

• Forais agus cuspóirí an togra

Leagtar síos le Treoir 2003/59/CE ('an Treoir') na ceanglais cáilithe tosaigh agus oiliúna tréimhsiúla le haghaidh tiománaithe gairmiúla trucaile agus bus d'fhonn feabhas a chur ar shábháilteacht ar bhóithre na hEorpa.

Is é cuspóir na Treorach caighdeáin a ardú i measc tiománaithe nua agus scileanna gairmiúla na dtiománaithe trucaile agus bus atá ann cheana a chothabháil agus a fheabhsú ar fud an Aontais Eorpaigh. Tá sé mar aidhm shonrach ag an Treoir cur leis an bhfeasacht atá ag tiománaithe ar na rioscaí atá ann, d'fhonn an líon rioscaí a laghdú agus sábháilteacht ar bhóithre a mhéadú. Ina theannta sin, leagtar caighdeáin maidir le scileanna gairmiúla síos leis an Treoir chun iomaíocht chóir a áirithiú ar fud an Aontais Eorpaigh.

Tugadh roinnt mhaith solúbthachta do na Ballstáit maidir leis an dóigh a gcuirfidís an Treoir chun feidhme, mar shampla, i dtaca le hábhar sonrach na hoiliúna tiománaí agus i dtaca le nósanna imeachta riaracháin agus struchtúr an chórais oiliúna.

D'fhoilsigh an Coimisiún Eorpach Tuarascáil ar chur chun feidhme na Treorach i mí Iúil 2012, rud inar sainaithníodh roinnt easnamh ina leith. An mheastóireacht ex post ar an Treoir, lenar áiríodh comhairliúchán le páirtithe leasmhara, cuireadh i gcrích í i mí Dheireadh Fómhair 2014.

Thángthas ar an gconclúid sa mheastóireacht gur cuireadh an Treoir chun feidhme gan aon mhórfhadhbanna a bheith ann. Bhíothas den tuairim gur cuireadh feabhas ar shoghluasteacht lucht saothair agus gur cuireadh le saorghluaiseacht tiománaithe leis an Treoir. Chomh maith leis sin, deimhníodh sa mheastóireacht go ndearnadh dul chun cinn éifeachtach leis an Treoir ar an bpríomhchuspóir atá léi a bhaint amach, is é sin, sábháilteacht ar bhóithre a chinntiú.

Sainaithníodh sa mheastóireacht freisin gurb ann do roinnt easnamh atá ag cur bac ar éifeachtacht agus comhsheasmhacht an chreata dlí agus atá ag baint an bhoinn ó chuspóirí bunaidh na Treorach araon. Mínítear na heasnaimh sin i gcuid 3.

•Comhsheasmhacht le forálacha beartais atá sa réimse beartais cheana

Tá an Treoir seo ina cuid dhílis de chreat ginearálta reachtaíocht an Aontais Eorpaigh maidir le tiománaithe gairmiúla trucaile agus bus. Chomh maith leis sin, tá dlúthbhaint ag an Treoir le sábháilteacht ar bhóithre agus tá sí ag teacht le reachtaíocht eile ón Aontas Eorpach, amhail an Treoir maidir le ceadúnais tiomána¹, an Treoir maidir le hiompar earraí contúirteacha² agus na rialacha maidir le hamanna tiomána agus scíthe³. Tá sí ag teacht le dlí an Aontais Eorpaigh maidir le rochtain ar an margadh freisin.

Sainaithníodh sa mheastóireacht roinnt fadhbanna sonracha maidir le comhsheasmhacht le reachtaíocht eile ón Aontas Eorpach. Maidir leis sin, is é an aidhm atá leis an Treoir seo comhsheasmhacht le reachtaíocht an Aontais Eorpaigh a áirithiú.

Dá ndéanfaí aithint fhrithpháirteach an fhianaithe tiománaí a shoiléiriú chun críocha na Treorach, chuirfí feabhas ar an gcomhsheasmhacht inmheánach sa Treoir i dtaca leis na forálacha ar áit na hoiliúna agus na nósanna imeachta riaracháin le haghaidh aithint

¹ Treoir 2006/126/CE maidir le ceadúnais tiomána.

² Treoir 2008/68/CE maidir le hiompar intúre earraí contúirteacha.

³ Rialachán (CE) Uimh. 561/2006 maidir le comhchuibhiú reachtaíochta sóisialta áirithe a bhaineann le hiompar de bhóthar.

fhrithpháirteach. Chuirfeadh an méid sin feabhas ar chomhsheasmhacht le Rialachán 1072/2009 freisin, rud lena gcinnteofaí aithint fhrithpháirteach na hoiliúna tiománaí ghairmiúil, agus aird á tabhairt ag an am céanna ar an meastóireacht a rinneadh ar an Rialachán sin le déanaí.

Cabhraíonn gach ceann de na roghanna beartais le hoiliúint níos fearr a sholáthar agus, dá bhrí sin, le feabhas a chur ar shábháilteacht ar bhóithre. Tá an méid sin ag luí le cuspóirí na Teorach agus an pháipéir bháin ar an Iompar a foilsíodh sa bhliain 2011. Tá sé ag luí freisin le cuspóirí na Teachtaireachta dar teideal ‘I dtreo limistéir Eorpaigh sábháilteachta ar bhóithre: treoshuíomhanna beartas maidir le sábháilteacht ar bhóithre do 2011-2020’ a foilsíodh sa bhliain 2010, go háirithe an cuspóir chun an líon timpistí agus díobhálacha a laghdú go suntasach agus básanna a laghdú faoina leath thar an tréimhse sin. Ceann de na príomhchuspóirí atá leis an Teachtaireacht is ea feabhas a chur ar an oideachas, an oiliúint tosaigh agus an oiliúint iarcheandúnais a sholáthraítear d’úsáideoirí bóithre.

•Comhsheasmhacht le beartais eile de chuid an Aontais

Sa Pháipéar Bán ar an mbeartas iompair sa todhchaí, cuirtear inbhuanaitheacht chomhshaoil chun cinn tríd an sprioc a leagtar síos ann chun astaíochtaí CO₂ ón iompar a laghdú faoi 60 % faoin mbliain 2050. Má chuirtear béim mhéadaithe ar oiliúint i dtiomáint atá éifeachtúil ó thaobh breosla de a sholáthar do thiománaithe gairmiúla, is amhlaidh go laghdófar astaíochtaí CO₂ agus costais bhreosla ag an am céanna.

Tá an tionscnamh ag teacht leis an tosaíocht atá ag an gCoimisiún faoi láthair chun poist agus fás a spreagadh. Le forálacha nuachóirithe ar oiliúint, cuirtear leis na cuspóirí atá ann chun fás cliste a bhaint amach i ngeilleagar atá bunaithe ar eolas agus nuálaíocht, áit a bhfuil tábhacht le foghlaim ar feadh an tsaoil agus leis an gcumas chun nuálaíochtaí teicneolaíochta a oiriúnú. Chomh maith leis sin, cuirtear le fás inbhuanaithe trí gheilleagar atá níos éifeachtúla ó thaobh acmhainní de agus atá níos glaine agus níos iomaíche a chur chun cinn agus cabhraítear le fás cuimsitheach a bhaint amach trí gheilleagar ardfhostaíochta a chothú. Ina theannta sin, tá an cuspóir chun aithint fhrithpháirteach oiliúna tiománaithe a fheabhsú comhsheasmhach leis an gcuspóir atá ann chun an margadh aonair a fheabhsú, go háirithe maidir le soghluaisteacht lucht saothair.

Tá an cuspóir chun úsáid uirlisí teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide a spreagadh comhsheasmhach leis na beartais a leagtar amach faoin Straitéis maidir le Margadh Aonair Digiteach freisin.

2. BUNÚS DLÍ, COIMHDEACHT AGUS COMHRÉIREACHT

• Bunús dlí

Is é Airteagal 91(1)(c) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE)⁴ (sean-Airteagal 71 CCE) an bunús dlí don Treoir maidir le hoiliúint tiománaithe gairmiúla (2003/59/CE). Soláthraítear leis an airteagal sin an bunús do reachtaíocht an Aontais Eorpaigh a ghlacadh chun feabhas a chur ar shábháilteacht an iompair, lena n-áirítear sábháilteacht ar bhóithre.

• Coimhdeacht (maidir le hinniúlacht neamheisiach)

De bhun Airteagal 4(2)(g) CFAE, is ag an Aontas Eorpach agus na Ballstáit araon atá an inniúlacht chun rialáil a dhéanamh i réimse an iompair. Ní fhéadfaidh an tAontas Eorpach

⁴ Leagan comhdhlúite den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh [2010] IO C 83/47.

reachtú ach amháin a mhéid a cheadaítear dó leis na Conarthaí déanamh amhlaidh, agus aird chuí á tabhairt ar phrionsabail an riachtanais, na coimhdeachta agus na comhréireachta⁵.

Trasnaítear teorainneacha idir na Ballstáit i gcás thart ar 33 %de na haistir uile a dhéantar le feithiclí earraí troma san Aontas Eorpach. Is le busanna nó cóistí a bhaineann thart ar 8 %den iompar trasteorann ar fad san Aontas Eorpach. Tá na figiúirí sin ag méadú le blianta beaga anuas.

An fhadhb a bhaineann leis an oiliúint thréimhsiúil a leantar i mBallstát amháin a aithint go frithpháirteach i mBallstát eile, ní féidir leis na Ballstáit í a réiteach ag gníomhú dóibh féin. Cé go bhféadfaí an fhadhb sin a réiteach trí chártaí cáilíochta tiománaí a eisiúint, mar a fhoráiltear dó cheana féin sa Treoir, níl ann ach rogha sa reachtaíocht atá ann cheana. Roghnaigh ocht mBallstát gan leas a bhaint as an rogha sin, beag beann ar na hiarrachtaí a rinneadh tríd an gcoiste um dheimhniú ar inniúlacht ghairmiúil chun an fhadhb a réiteach le gníomh neamhrechtach. Dá bhrí sin, tá gníomh reachtach ón Aontas Eorpach ag teastáil lena áirithiú go gcumasófar leis na cleachtais riaracháin sna Ballstáit oiliúint laistigh den Aontas Eorpach a aithint go frithpháirteach. Ní féidir a áirithiú le comhaontuithe déthaobhacha idir Ballstáit áirithe go ndéanfar oiliúint a aithint go frithpháirteach ar fud an Aontais Eorpaigh.

Na léirmhínte difriúla a bhaintear as an Treoir agus na cleachtais dhifriúla a chuireann na Ballstáit i bhfeidhm, déanann siad dochar d'fheidhmiú an mhargaidh aonair. Ní sách éifeachtúil atá na hiarrachtaí a rinneadh go dtí seo chun tuiscint ar an Treoir agus cur i bhfeidhm na Treorach a chur ar chomhréim ar fud na mBallstát trí ghníomhartha neamhrechtacha, amhail nótaí treorach a eisiúint nó plé a dhéanamh ag an gcoiste um dheimhniú ar inniúlacht ghairmiúil. Is le rialacha comhchoiteanna ón Aontas Eorpach amháin is féidir cothroime iomaíochta a thabhairt d'oibreoirí iompair de bhóthar agus leibhéal íosta sábháilteachta ar bhóithre a chinntiú ag an am céanna.

Ina theannta sin, toisc go gceanglaítear le dlí an Aontais Eorpaigh go soláthrófar oiliúint shonrach ar earraí contúirteacha, feasacht ar mhíchumas agus leas ainmhithe, tá sé mar ról ag an Aontas Eorpach soiléire a thabhairt ar an dlí agus comhsheasmhacht a áirithiú idir ionstraimí difriúla dhlí an Aontais Eorpaigh.

Maidir le hoiliúint thréimhsiúil, d'imigh Ballstáit áirithe ó na cuspóirí sábháilteachta atá leis an Treoir trí chead a thabhairt an t-aon mhodúl cúrsa amháin a dhéanamh roinnt uaireanta nó trí lánchúrsa oiliúna nach bpléitear le saincheisteanna sábháilteachta ann a thairiscint. Cé gur faoi na Ballstáit go príomha atá sé an oiliúint a chur in oiriúint do riachtanais agus tosaíochtaí náisiúnta, agus cé nár cheart an méid sin a athrú, is faoin Aontas Eorpach atá sé a áirithiú go bhfuil an leibhéal íosta ábhair oiliúna comhsheasmhach leis na cuspóirí foriomlána beartais.

• **Comhréireacht**

Mar a léirítear i bpointe 7 den tuarascáil measúnaithe tionchair, is amhlaidh, maidir leis na fadhbanna a sainaithníodh, gur fearr dul i ngleic leo ar leibhéal an Aontais Eorpaigh trí Threoir leasaithe lena dtugtar soiléire ar eilimintí áirithe, lena leagtar síos ceanglais íosta níos comhchuibhithe agus lena dtugtar méid solúbthachta do na Ballstáit ag an am céanna.

Is beart comhréireach í Treoir athbhreithnithe toisc go gcumasófaí léi ceanglais oiliúna a chomhchuibhiú arís eile chun roinnt de na fadhbanna a réiteach agus toisc go dtabharfaí léi solúbthacht do na Ballstáit gnéithe áirithe den oiliúint a chur in oiriúint dá dtimpeallacht eacnamaíoch agus shóisialta agus do riachtanais shonracha agus shaintréithe sonracha a n-earnála iompair de bhóthar féin.

⁵ Leagan comhdhlúite den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh [2008] IO C 115/13, Airteagal 5(3) agus (4).

D'áiritheofaí le treoir ón Aontas Eorpach go gcuirfí ceanglais íosta chuí oiliúna i bhfeidhm agus go n-aithneofaí an oiliúint ar fud an Aontais Eorpaigh.

- **An rogha ionstraime**

Mar gheall ar an líon beag athruithe a mholtar inti, agus mar gheall gur treoir é an bunghníomh dleathach é féin, meastar go bhfuil treoir ar an ionstraim is cuí sa chás seo.

3. TORTHAÍ Ó MHEASTÓIREACHTAÍ EX POST, Ó CHOMHAIRLIÚCHÁIN LEIS NA PÁIRTITHE LEASMHARA AGUS Ó MHEASÚNUITHE TIONCHAIR

- **Meastóireachtaí ex post/seiceálacha oiriúnachta ar an reachtaíocht atá ann cheana**

Thángthas ar an gconclúid sa mheastóireacht gur cuireadh an Treoir chun feidhme sna Ballstáit gan aon mhórfhadhbanna a bheith ann; cuireadh feabhas ar shoghluaisteacht lucht saothair agus cuirtear le saorghluaisteacht tiománaithe leis an Treoir. Chomh maith leis sin, deimhníodh sa mheastóireacht go ndéantar dul chun cinn éifeachtach leis an Treoir ar an bpríomhchuspóir atá léi a bhaint amach, is é sin, sábháilteacht ar bhóithre a chinntiú ar aon dul leis an reachtaíocht a luaitear thuas.

Ina theannta sin, cé gur léiríodh sa mheastóireacht ex post gurb amhlaidh, tríd is tríd, go bhfuil tionchar dearfach ag an Treoir ar an earnáil, sainathnódh inti freisin gurb ann do roinnt easnamh a chuireann bac ar éifeachtacht agus comhsheasmhacht an chreata dlí agus a bhaineann an bonn ó chuspóirí na Treorach.

Ba iad seo a leanas na príomheasnamh a sainathnódh:

- (1) na deacrachtaí atá ag tiománaithe agus iad ag iarraidh aithint a fháil le haghaidh oiliúint a cuireadh i gcrích go hiomlán nó go páirteach i mBallstát eile;
- (2) ábhar na hoiliúna gan a bheith ach ábhartha go páirteach do riachtanais tiománaithe;
- (3) na deacrachtaí agus an éiginnteacht dhlíthiúil atá ann agus díolúintí á léirmhíniú;
- (4) neamhréireachtaí maidir leis na ceanglais aoise íosta idir an Treoir maidir le hoiliúint tiománaithe gairmiúla (2003/59/CE) agus an Treoir maidir le ceadúnais tiomána (2006/126/CE), débhríocht maidir leis an bhféidearthacht atá ann oiliúint tiománaithe gairmiúla agus cúrsaí eile oiliúna a cheanglaítear faoi dhlí an Aontais Eorpaigh (i.e. oiliúint ar earraí contúirteacha (an Comhaontú Eorpach maidir le hIompar Idirnáisiúnta Earraí Contúirteacha de Bhóthar), cearta paisinéirí agus leas ainmhithe) a chomhcheangal, agus an easpa soiléire atá ann maidir le TFC a úsáid i gcúrsaí oiliúna (e.g. ríomhfhoghlaim/foghlaim chumaisc).-

Is é cuspóir an togra dul i ngleic go cuí leis na heasnamh shainaitheanta.

- **Comhairliúcháin leis na páirtithe leasmhara**

Sular dréachtaíodh an togra reachtach, reáchtáladh comhairliúcháin le páirtithe leasmhara chun an oiread tuairimí agus moltaí agus is féidir a bhailiú ó na daoine aonair agus na comhlachtaí lena mbaineann. Le linn an chomhairliúcháin sin, cloíodh leis na caighdeáin íosta

le haghaidh comhairliúchán le páirtithe leasmhara a leagtar amach sa Teachtaireacht ón gCoimisiún an 11 Nollaig 2002 (COM(2002) 704 final).

Bhí dhá chineál gníomhaíochta i gceist leis an bpróiseas comhairliúcháin – bailiú tuairimí agus bailiú sonraí. Baineadh leas as modhanna comhairliúcháin oscailte agus spriocdhírithe agus as uirlisí éagsúla comhairliúcháin lena linn.

Maidir leis an gcomhairliúchán oscailte, reáchtáladh comhairliúchán poiblí Idirlíonbhunaithe idir an 17 Iúil agus an 25 Deireadh Fómhair 2013. Fuair an Coimisiún 395 aighneacht ar an gcomhairliúchán; ghlac 203 fhreagróir páirt ann mar dhaoine aonair príobháideacha; agus thug 192 dhuine freagra air thar ceann institiúidí nó eagraíochtaí leasmhara. Tá 58 bhfreagróir cláraithe i gClár Trédhearcachta Pharlaimint na hEorpa agus an Choimisiúin Eorpaigh.

Leag rannpháirtithe béim ar a thábhachtaí atá gníomhaíocht leanúnach ón Aontas Eorpach i réimse na gcáilíochtaí agus na hoiliúna do thiománaithe gairmiúla. Chuir páirtithe leasmhara in iúl nach ndearnadh leis an Treoir dul chun cinn leordhóthanach ar na cuspóirí atá léi a bhaint amach, is iad sin, feabhas a chur ar shábháilteacht ar bhóithre, scileanna tiománaithe gairmiúla a fhorbairt, soghluaisteacht tiománaithe a mhéadú agus cothroime iomaíochta a thabhairt do thiománaithe agus gnólachtaí. Ní raibh siad ar aon tuairim, áfach, ar na bearta nithiúla a theastaíonn chun dul i ngleic leis na deacrachtaí sin.

An páipéar comhairliúcháin, na haighneachtaí a fuarthas, achoimre ar na haighneachtaí sin agus an tuarascáil ar an gcomhdháil páirtithe leasmhara an 6 Márta 2014, tá siad go léir ar fáil ar shuíomh Gréasáin an aonaid um shábháilteacht ar bhóithre in Ard-Stiúrthóireacht na Soghluaisteachta agus an Iompair (DG MOVE). Tá siad ar fáil freisin ar an suíomh Gréasáin “Do Ghuthsa san Eoraip”⁶.

Chuimsigh an próiseas comhairliúcháin spriocdhírithe na heilimintí seo a leanas:

- Chuir an Coimisiún an tionscnamh i láthair le linn an idirphlé shóisialta leis na comhpháirtithe sóisialta maidir le hiompar de bhóthar an 24 Meitheamh 2013 agus leis na comhpháirtithe sóisialta maidir le hiompar poiblí uirbeach an 25 Meán Fómhair 2013⁷. Cuireadh príomhfhionnachtana an chomhairliúcháin phoiblí oscailte i láthair na gcomhpháirtithe sóisialta maidir le hiompar de bhóthar an athuair an 25 Aibreán 2014. Cuireadh na príomh-shaincheistanna a bpléitear leo sa togra i láthair na gcomhpháirtithe sóisialta an 19 Samhain 2014. Ar an ócáid sin, chuir na comhpháirtithe sóisialta in iúl go raibh siad i bhfách le reachtaíocht a bheith ann ar leibhéal an Aontais Eorpaigh sa réimse seo agus nach raibh siad i gcoinne ceann ar bith de na cuspóirí ar mhol an Coimisiún iad.
- Tionóladh éisteacht páirtithe leasmhara sa Bhruiséil an 6 Márta 2014, rud a chuimsigh toscaireachtaí ó thart ar 100 eagraíocht a dhéanann ionadaíocht d’oibreoirí tarlaithe, d’oibreoirí iompair paisinéirí, d’oibrithe, do sholáthraithe oiliúna agus d’údarais riaracháin náisiúnta. Deimhníodh fionnachtana an chomhairliúcháin phoiblí oscailte (féach thuas) le linn na comhdhála sin. Tá an tuarascáil ar an gcomhdháil ar fáil ar shuíomh Gréasáin an aonaid um shábháilteacht ar bhóithre in DG MOVE.

⁶ Féach http://ec.europa.eu/transport/road_safety/take-part/public-consultations/cpc_en.htm agus http://ec.europa.eu/transport/road_safety/events-archive/2014_03_06_cpc_review_en.htm

⁷ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=521&langId=en&agreementId=5365>

- An 23 Eanáir 2014, thionóil an Coimisiún ceardlann neamhfhoirmiúil leis na Ballstáit chun plé a dhéanamh ar cheanglais aoise íosta agus ar struchtúr na hoiliúna i gcomhthéacs athbhreithniú féideartha a dhéanamh ar an Treoir. Ag an gcruinniú de chuid an choiste um dheimhniú ar inniúlacht ghairmiúil an 23 Deireadh Fómhair 2014, cuireadh an chuid deiridh den chruinniú ar leataobh chun dul i mbun plé neamhfhoirmiúil leis na Ballstáit ar conas a d'fhéadfaí feabhas a chur ar aithint fhrithpháirteach. Tháinig an coiste um dheimhniú ar inniúlacht ghairmiúil le chéile an athuair an 9 Deireadh Fómhair 2015, áit ar pléadh an t-athbhreithniú leanúnach ar an Treoir. Maidir le haithint fhrithpháirteach oiliúna tréimhsiúla, chuir na rannpháirtithe in iúl go bhfuil inní orthu faoi chleachtais dhifriúla a bheith á gcur i bhfeidhm ag na Ballstáit agus d'aithin siad, tríd is tríd, go bhfuil gá ann le cur chuige comhchuibhithe. Leagadh béim ar a thábhachtaí atá sé an Treoir a choinneáil cothrom le dáta ó thaobh dul chun cinn teicneolaíochta de. Leagadh béim freisin ar an ngá atá ann le soiléire bhreise a thabhairt ar ghnéithe ábhartha, ríomhfhoghlaim ina measc.
- Seoladh ceistneoir chuig údarais na mBallstát i mí na Nollag 2013 le linn an staidéir thacaíochta chun faisnéis mhionsonraithe a bhailiú faoi chur chun feidhme na Treorach. Dáileadh na ceistneoirí sin ar na comhaltaí den choiste um dheimhniú ar inniúlacht ghairmiúil in DG MOVE. Seoladh iarraidh leantach ar shonraí i mí Aibreáin 2014 chun faisnéis chainníochtúil bhreise a bhailiú faoi phointí sonracha a bhaineann leis an Treoir.

Ina theannta sin, chuir an conraitheoir, i gcomhar le Cónaidhm Oibrithe Iompair na hEorpa, ceistneoir le chéile faoi na bacainní a d'fhéadfadh bheith ann ar shaorghluaiseacht tiománaithe. Seoladh an ceistneoir i mí Aibreáin 2014 chuig na comhaltaí sin den Chónaidhm atá lonnaithe san Aontas Eorpach.

Tugadh faoi agallaimh spriocdhírthe le linn an staidéir thacaíochta, agus é mar aidhm leo cur leis na sonraí a bailíodh ar bhealaí eile, imscrúdú a dhéanamh ar shaincheistanna áirithe, na fionnachtana a neartú, nó soiléiriú a fháil ar na freagraí a thug páirtithe leasmhara sna ceistneoirí. Tionóladh agallaimh le roinnt páirtithe leasmhara, idir eintitis phoiblí agus chomhlachais ábhartha iompair.

Léiríodh sna torthaí ar an gcomhairliúchán go rabhthas ar aon tuairim, den chuid is mó, maidir leis an ngá atá ann le feabhas a chur ar chur chun feidhme na Treorach gan athruithe suntasacha a dhéanamh ar a raibh inti. Bhíodh i bhfách le réiteach costéifeachtach a aimsiú ar an bhfadhb a bhaineann le haithint fhrithpháirteach; mar sin féin, bhí tuairimí difriúla ann maidir le cé na bearta is oiriúnaí chun teacht ar an réiteach sin. D'aontaigh páirtithe leasmhara freisin go bhféadfaí an oiliúint a oiriúnú níos fearr do riachtanais tiománaithe. Mheas roinnt páirtithe leasmhara gur cheart díriú, mar thosaíocht, ar úsáideoirí soghonta bóithre in ábhar oiliúna ina bpléitear le sábháilteacht ar bhóithre. Tríd is tríd, glacadh go maith le soiléiriú a fháil ar na díolúintí agus leis an Treoir a chur ar chomhréim leis an Treoir maidir le deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil agus le rialacha uaireanta oibre. Ní rabhthas i bhfách le raon feidhme na Treorach a athrú, áfach. Maidir leis an aois íosta, bhí tuairimí difriúla le fáil i measc páirtithe leasmhara. Bhí an lucht tionscail agus na Ballstáit i bhfách leis an athrú atá beartaithe den chuid is mó. Glacadh go maith freisin leis an bhféidearthacht atá ann uirlisí TFC a úsáid nó cineálacha éigeantacha oiliúna a chomhcheangal.

- **Bailiú agus úsáid saineolais**

Chabhraigh conraitheoir seachtrach le tuarascáil meastóireachta ex post agus staidéar tacaíochta don Mheasúnú Tionchair⁸ a ullmhú. Cuireadh i gcrích iad i mí Dheireadh Fómhair 2014.

- **Measúnú tionchair**

Tá Measúnú Tionchair ag gabháil leis an tionscnamh, ar measúnú é ar chuir an Bord um Ghrinnschrúdú Rialála tuairim dhearfach in iúl ina leith.

Toisc gur neamhspleách ar a chéile atá na trí phríomhfhadhb a sainaitníodh, déantar breithniú sa Mheasúnú Tionchair ar thrí shraith roghanna beartais de réir na dtrí phríomhréimse idirghabhála: aithint fhrithpháirteach, ábhar na hoiliúna, agus soiléire agus comhsheasmhacht dhlíthiúil.

Maidir le haithint fhrithpháirteach a áirithiú, baineann an réiteach tosaíochta le cártaí cáilíochta tiománaí a eisiúint chuig eachtrannaigh. Cuireadh an réiteach sin i gcomparáid leis an bhféidearthacht atá ann oiliúint a aithint tríd an gcóras faisnéise ceadúnas tiomána ar a dtugtar RESPER nó trí dheimhniú aitheanta.

Maidir le haghaidh a thabhairt ar ábhar na hoiliúna, is é an réiteach tosaíochta neartú a dhéanamh ar ábhar na gcúrsaí oiliúna ina bpléitear le sábháilteacht ar bhóithre agus le héifeachtúlacht breosla agus a chur in iúl go soiléir gur féidir ríomhfhoghlaim/foghlaim chumaisc a úsáid i gcúrsaí oiliúna.- Maidir le soiléire agus comhsheasmhacht dhlíthiúil, is é an réiteach tosaíochta soiléiriú a thabhairt ar an teorainn aoise íosta atá i bhfeidhm agus ar raon feidhme na ndíolúintí agus a mhíniú do na húdaráis náisiúnta gur féidir an oiliúint agus cúrsaí eile oiliúna a cheanglaítear faoi dhlí an Aontais Eorpaigh a chomhcheangal. Cuireadh gach ceann de na bearta beartais i gcomparáid le cás bunlíne.

Ceartaítear leis an rogha thosaíochta an fhadhb atá ann faoi láthair maidir le haithint fhrithpháirteach, rud a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ar thart ar 46 700 tiománaí (2016). Mar gheall ar chineál atriallach na hoiliúna, d'fhéadfadh an méid sin dul i bhfeidhm ar 100 000 tiománaí i gceann 15 bliana. Má neartaítear ábhar na hoiliúna, imreofar tionchar dearfach ar shábháilteacht ar bhóithre agus éifeachtúlacht breosla araon. Toisc go gcomhlánaítear leis an Treoir seo roinnt tosca a théann i bhfeidhm ar shábháilteacht ar bhóithre agus ar éifeachtúlacht breosla, ní mheastar go mbeidh tionchar suntasach ag an Treoir seo ar na réimsí sin. Leis an rogha thosaíochta, cabhraítear le cur i bhfeidhm comhsheasmhach a dhéanamh ar na díolúintí agus ar na ceanglais aoise íosta maidir le rochtain ar an ngairm, ar rud é, dar leis an tionscal, a d'fhéadfadh maolú a dhéanamh ar an easnamh méadaitheach sa líon tiománaithe a bhíonn ag dul isteach sa ghairm.

Tá an togra ag teacht leis an rogha thosaíochta sa Mheasúnú Tionchair.

- **Oiriúnacht rialála agus simpliú**

⁸ Ex-post evaluation study report: Study on the effectiveness and improvement of the EU legislative framework on training of professional drivers, Panteia et al. (2014); http://ec.europa.eu/transport/facts-fundings/evaluations/doc/2014_ex_post_evaluation_study_training_drivers_en.pdf

Saothraítear leis an togra an cuspóir seo a leanas de chuid an chláir um Oiriúnacht agus Feidhmíocht Rialála (REFIT): Dá gcinnteofaí cleachtais níos rianúla riaracháin le haghaidh aithint fhrithpháirteach, d'fhéadfaí costais riaracháin a laghdú do ghnólachtaí agus d'údarais riaracháin. Dá ndéanfaí leasú ar an treoir, bheifí in ann na fadhbanna a bhaineann le haithint fhrithpháirteach a laghdú ar na costais is ísle. Meastar go mbeadh na costais sin cothrom le EUR 6.3 milliún thar an tréimhse 2018 – 2030. Beidh an t-athrú sin chun tairbhe don tionscal ó thaobh coigilteas costais de, a bheidh cothrom le 2.3 milliún euro agus 6.7 milliún euro do ghnólachtaí agus do thiománaithe faoi seach thar an tréimhse 2018 – 2030. Ina theannta sin, cuirfidh sé le héifeachtacht an chórais oiliúna trí ábhar na hoiliúna tosaigh agus tréimhsiúla a leasú chun tuilleadh tairbhí sábháilteachta agus comhshaoil a sholáthar. Maolóidh sé sin na costais idirthréimhseacha (EUR 14.1 milliún san iomlán thar an tréimhse 2018 – 2030) a bheidh i gceist leis an ábhar a athrú.

Is micrifhiontair agus fiontair bheaga agus mheánmhéide atá i sciar mór de na gnólachtaí iompair uile. Tá níos lú ná deichniúr fostaithe ag idir 65-95 %de na cuideachtaí san earnáil iompair. Ní dhíolmhaítear micrifhiontair ná fiontair bheaga agus mheánmhéide ó raon feidhme na Treorach seo agus rachfar i bhfeidhm orthu go príomha mar gheall ar shimpliú an phróisis aitheanta frithpháirtí, ar athruithe ar ábhar na hoiliúna agus ar chur i bhfeidhm níos comhsheasmhaí na ndíolúintí.

- **Ceartha bunúsacha**

Ní rachfar i bhfeidhm ar aon dearbhchearta agus ní theorannóidh na cuspóirí beartais aon chearta nach dearbhchearta iad sa Chairt um chearta bunúsacha. Is é cuspóir ginearálta beartais an togra cur chun feidhme na gceart bunúsach a leagtar síos sa Chairt a fheabhsú laistigh de acquis an Aontais Eorpaigh, toisc go bhfuil sé mar cheann de phríomhchuspóirí na reachtaíochta tacú le sábháilteacht oibrithe iompair.

4. IMPLEACHTAÍ BUISÉADACHA

Ní bheidh aon impleachtaí ag an togra ar bhuiséad an Aontais.

5. EILIMINTÍ EILE

- **Pleananna cur chun feidhme, agus socruithe faireacháin, meastóireachta agus tuairiscithe**

Tá sé rithábhachtach faireachán a dhéanamh ar na bearta lena mbaineann lena áirithiú go mbainfear na cuspóirí ginearálta agus sonracha amach ar bhealach éifeachtach éifeachtúil. Chuige sin, cuir an Coimisiún liosta táscairí le chéile. Is liosta é sin lena gcabhrófar tuilleadh le meastóireacht a dhéanamh ar an Treoir.

Coinneoidh an Coimisiún i ndlúth-theagmháil leis na Ballstáit agus leis na páirtithe leasmhara ábhartha chun faireachán a dhéanamh ar thionchar na gceanglas nua cáilithe agus oiliúna. Tá an coiste um dheimhniú ar inniúlacht ghairmiúil ina fhóram den scoth inar féidir faisnéis a mhalartú leis na Ballstáit. Coinneoidh an Coimisiún i dteagmháil leis na comhpháirtithe sóisialta freisin. Is féidir an coiste earnálach um idirphlé sóisialta a úsáid chun faisnéis a mhalartú le comhpháirtithe sóisialta.

Déanfaidh an Coimisiún measúnú mionsonraithe ar thrasú na Treorach tar éis dhul in éag an spriocdháta a leagtar síos sa Treoir seo.

- **Doiciméid mhíniúcháin (le haghaidh treoracha)**

Mar gheall ar raon feidhme an togra, agus mar gheall ar an bhfíric nach leasaítear leis ach Treoir 2003/59/CE agus Treoir 2006/126/CE, ar Treoracha iad atá trasuite go hiomlán ag na Ballstáit uile, ní mheastar go bhfuil údar ann le doiciméid mhíniúcháin a éileamh ná go bhfuil sé comhréireach déanamh amhlaidh.

- **Míniúchán mionsonraithe ar fhorálacha sonracha an togra**

I dteannta mionathruithe teangeolaíocha agus eagarthóireachta áirithe, mar aon le tagairtí nuashonraithe do phíosaí eile reachtaíochta ón Aontas Eorpach, is iad seo a leanas príomheilimintí an togra:

Airteagal 2 de Threoir 2003/59/CE – Díolúintí

Leasaítear foclaíocht na ndíolúintí chun iad a dhéanamh níos soiléire agus comhsheasmhach leo sin a leagtar amach faoi Rialachán (CE) 561/2006, mar a leanas:

2(b) soiléirítear leis an leasú nach bhféadfar na feithiclí a úsáid chun críocha seachas an chríoch a sannadh dóibh mar a luaitear sa díolúine. Fágann sé sin nach mbeidh an tiománaí díolmhaithe, mar shampla, i gcás ina n-úsáidtear trucail dóiteáin mar ní is díol spéise ag aonach siamsaíochta. Tríd an bhfrása sin a chur isteach, áirithítear comhsheasmhacht leis an díolúine den chineál céanna a leagtar amach in Airteagal 3(c) de Rialachán (CE) 561/2006 freisin.

2(d) soiléirítear leis an leasú go gcumhdófar leis an díolúine freisin feithiclí a úsáidtear le haghaidh iompar neamhthrachtála cabhrach daonnúla i gcás ina n-úsáidtear iad i gcásanna éigeandála nó ina sanntar iad do mhisin tarrthála; áirithítear leis an leasú comhsheasmhacht le hAirteagal 3(d) de Rialachán (CE) 561/2006.

2(e) tugtar soiléiriú ar an dá rud seo a leanas: ar an gcéad dul síos, ní hé amháin go bhféadfar na feithiclí a úsáid le linn ceachtanna tiomána, ach féadfar iad a úsáid le linn na tástála tiomána freisin; ar an dara dul síos, cumhdófar leis an díolúine tiomáint a dhéantar chun críocha oiliúna agus teagaisc agus chun na gcríoch sin amháin; ní fhéadfar tiomáint den chineál sin agus oibríochtaí iompair thrachtála a chomhcheangal. Tá na soiléirithe sin comhsheasmhach le díolúintí den chineál céanna faoi Airteagal 3(d) agus 13(1)(g) de Rialachán (CE) 561/2006 faoi seach.

2(f) soiléirítear leis an leasú nach gá gur le ‘húsáid phearsanta’ an tiománaí a bhainfidh iompar díolmhaithe neamhthrachtála (e.g. iompar neamhthrachtála le haghaidh carthanas nó eagraíochtaí neamhbhrabúis). Áirithítear leis an leasú sin comhsheasmhacht le díolúintí den chineál céanna faoi Airteagal 3(h) agus 13(i) de Rialachán (CE) 561/2006.

2(g) cuirtear an focal ‘innealra’ isteach chun a shoiléiriú gurb amhlaidh, i gcás ina bhfuil an tiománaí ag iompar innealra atá le húsáid ag an tiománaí ina chuid/cuid oibre, go gcumhdófar leis an díolúine é/í freisin. Áirithítear leis an leasú sin comhsheasmhacht le díolúine den chineál céanna faoi Airteagal 3(aa) de Rialachán (CE) 561/2006.

2(h) tá an díolúine seo dírithe ar fhiontraithe atá ag gabháil do ghnóthais talmhaíochta, ghairneoireachta, iascaireachta nó iascaigh agus a iompraíonn a gcuid táirgí ó am go chéile. Áirithítear leis an leasú sin comhsheasmhacht le díolúine den chineál céanna faoi Airteagal 13(1)(b) de Rialachán (CE) 561/2006 freisin.

Airteagal 7 de Threoir 2003/59/CE – Oiliúint thréimhsiúil

Eascaíonn an leasú as an bhfíric go bhfuil an idirthréimhse in Airteagal 4 imithe as feidhm agus go bhfuil ar gach duine ag a bhfuil deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil cloí leis na forálacha maidir le hoiliúint thréimhsiúil ón 10 Meán Fómhair 2016 i leith.

Áirithítear leis an bhfoclaíocht nua go gcuirfear ábhar amháin ar a laghad lena bpléitear le sábháilteacht ar bhóithre ar áireamh san oiliúint thréimhsiúil agus nach bpléifear leis na haon ábhair amháin níos mó ná uair amháin san aon chlár oiliúna amháin. Foráiltear léi freisin go mbaineann an oiliúint leis an obair a dhéanann an tiománaí ar leith agus go mbíonn sí cothrom le dáta agus ábhartha.

Airteagal 10 de Threoir 2003/59/CE – Cód Aontais

Leasaítear mír 1 chun tagairt a chur ar áireamh do chód comhchuibhithe 95, ar cód é a cuireadh ar áireamh in Iarscríbhinn I a ghabhann le Treoir 2006/126/CE.

Leasaítear an téacs lena áirithiú go ndéanfar cód 95 ag a bhfuil aithint fhrithpháirteach ar a gceadúnas tiomána nó cárta cáilíochta tiománaí ag a bhfuil aithint fhrithpháirteach a eisiúint chuig gach duine ag a bhfuil deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil. Leis sin, tugtar aghaidh ar dheacrachtaí aitheanta frithpháirtí i gcásanna ina bhfaigheann tiománaí deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil i mBallstát nach é a ghnátháit chónaithe é agus nach n-eisíonn cód 95 ach ar cheadúnais tiomána.

Cuirtear tagairt leis chun aithint fhrithpháirteach an fhianaithe tiománaí dá bhforáiltear i Rialachán (AE) 1072/2009 a áirithiú, lena n-áirítear i gcásanna nach bhfuil an cód Aontais ábhartha sonraithe ar an bhfianú iontu.

Iarscríbhinn I a ghabhann le Treoir 2003/59/CE – Íoscheanglais cháilíochta agus oiliúna

Cuirtear tagairt do Mholadh 2008/C 111/01 agus don Chreat Eorpach um Cháilíochtaí (EQF) in ionad na tagartha do Chinneadh 85/368/CEE, rud a aisghaireadh. Ós rud é go bhfuil sé bunaithe ar mholadh, tugtar níos mó solúbthachta do na Ballstáit leis an gCreat Eorpach um Cháilíochtaí.

Nuashonraítear Cuid 1 chun:

- léiriú níos fearr a dhéanamh ar staid reatha shaintréithe teicneolaíochta agus teicniúla na bhfeithiclí, agus an díriú ar iompraíocht tiomána atá éifeachtúil ó thaobh breosla de a neartú;
- tiomáint shábháilte a threisiú tríd an gcumas chun rioscaí sa trácht a réamh-mheas agus a mheasúnú agus chun oiriúnú do na rioscaí sin a chur ar áireamh san oiliúint;
- tagairtí a chur ar áireamh do chórais tras-seolta uathoibríoch a úsáid, chun léiriú níos fearr a dhéanamh ar staid reatha shaintréithe teicneolaíochta agus teicniúla na bhfeithiclí;
- iompar earraí contúirteacha, iompar ainmhithe agus feasacht ar mhíchumas a chur ar áireamh chun liosta níos cuimsithí ábhar a sholáthar, agus aird á tabhairt ar na cineálacha difriúla iompair earraí agus paisinéirí de bhóthar atá ann.

Leasaítear Cuid 2 chun cead a thabhairt do na Ballstáit uirlisí TFC a úsáid agus oiliúint á cur ar fáil agus cead a thabhairt dóibh cuspóir oiliúna na Treorach agus foirmeacha eile oiliúna a cheanglaítear faoi reachtaíocht an Aontais Eorpaigh a chomhcheangal.

Iarscríbhinn II a ghabhann le Treoir 2003/59/CE – Socruithe le haghaidh shamhail an Aontais Eorpaigh do chárta cáilíochta tiománaí

Tá an leasú ar Iarscríbhinn II teoranta do nuashonruithe a bhaineann leis an tagairt do shamhail an Aontais do chárta cáilíochta tiománaí agus chun an tagairt do chód comhchuibhithe Aontais 95 dá bhforáiltear sa Threoir a chur san áireamh.

Airteagal 4 de Threoir 2006/126/CE – Catagóirí, sainmhínithe agus aoiseanna íosta

Is é an aidhm atá leis an leasú seo deireadh a chur leis an éiginnteacht dhlíthiúil atá ann i dtaca leis na ceanglais aoise íosta is infheidhme maidir le catagóirí áirithe feithicle agus foráil a dhéanamh do chur i bhfeidhm comhchuibhithe na n-aoiseanna íosta ar fud an Aontais Eorpaigh.

Scriostar tagairtí do Threoir 2003/59/CE in Airteagal 4(4)(e), (g), (i) agus (k), agus cuirtear mír nua 7 isteach in Airteagal 4 de Threoir 2006/126/CE, áit a bhfuil tagairt shoiléir ann do na cásanna a bhfuil feidhm ag na haoiseanna íosta níos ísle dá bhforáiltear faoi Threoir 2003/59/CE ina leith agus do na coinníollacha a bhfuil feidhm acu fúthu.

Togra le haghaidh

TREOIR Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

lena leasaítear Treoir 2003/59/CE maidir le cáiliú tosaigh agus le hoiliúint thréimhsiúil tiománaithe feithiclí áirithe bóthair i gcomhair iompar earraí nó paisinéirí agus Treoir 2006/126/CE maidir le ceadúnais tiomána

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 91 de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa⁹,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún¹⁰,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an méid seo a leanas:

- (1) Sa Pháipéar Bán uaidh an 28 Márta 2011¹¹, leagann an Coimisiún cuspóir 'fís nialais' amach. Tá sé i gceist leis gur cheart don Aontas féachaint le deireadh a chur le básanna de bharr iompar de bhóthar faoin mbliain 2050.
- (2) Sa Teachtaireacht uaidh inar pléadh treoshuíomhanna beartas maidir le sábháilteacht ar bhóithre 2011-2020¹², bheartaigh an Coimisiún go ndéanfaí an líon iomlán básanna ar na bóithre a laghdú go dtí a leath den líon a bhí ann sa bhliain 2010 faoi 2020. D'fhoilligh an sprioc sin a bhaint amach, leag an Coimisiún seacht gcuspóir straitéiseacha síos. Áiríodh leo sin feabhas a chur ar oideachas agus oiliúint úsáideoirí bóithre agus úsáideoirí soghonta bóithre a chosaint.
- (3) Shainaithin an Coimisiún roinnt easnamh tar éis dó meastóireacht a dhéanamh ar chur chun feidhme Threoir 2003/59/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹³. Ba iad seo na príomheasnamh a sainaithníodh: deacrachtaí agus éiginnteacht dhlíthiúil a bhí ann agus díolúintí á léirmhíniú; ábhar na hoiliúna (fuarthas amach nach bhfuil sé

⁹ IO C , , lch. .

¹⁰ IO C , , lch. .

¹¹ Páipéar Bán an 28 Márta 2011 'Treochlár i dtreo Limistéar Aonair Iompair — I dtreo córas iompair atá iomaíoch agus éifeachtúil ó thaobh acmhainní de' (COM(2011) 144 final).

¹² Teachtaireacht dar teideal 'I dtreo limistéar Eorpach sábháilteachta ar bhóithre: treoshuíomhanna beartas maidir le sábháilteacht ar bhóithre 2011-2020' (COM(2010) 389 final)

¹³ Treoir 2003/59/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Iúil 2003 maidir le cáiliú tosaigh agus le hoiliúint thréimhsiúil tiománaithe feithiclí áirithe bóthair i gcomhair iompar earraí nó paisinéirí, lena leasaítear Rialachán (CEE) Uimh. 3820/85 ón gComhairle agus Treoir 91/439/CEE ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 76/914/CEE ón gComhairle (IO L 226, 10.9.2003, lch. 4).

ábhartha go hiomlán do riachtanais tiománaithe; na deacrachtaí atá ag tiománaithe agus iad ag iarraidh aithint fhrithpháirteach a fháil le haghaidh oiliúint a cuireadh i gcrích go hiomlán nó go páirteach i mBallstát eile; agus neamhréireachtaí maidir leis na ceanglais aoise íosta idir Treoir 2003/59/CE agus Treoir 2006/126/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁴.

- (4) D'fhoneoiléire dhlíthiúil a chur lena bhfuil i dTreoir 2003/59/CE, ba cheart gach tagairt do ghníomhartha de chuid an Aontais a aisghaireadh nó ar cuireadh gníomhartha ina n-ionad a bhaint nó a leasú.
- (5) D'fhoneoiléire agus comhsheasmhacht le gníomhartha eile de chuid an Aontais a áirithiú, ba cheart roinnt athruithe a dhéanamh ar na díolúintí ó Threoir 2003/59/CE, agus aird á tabhairt ar dhíolúintí den chineál céanna faoi Rialachán (CE) 561/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁵.
- (6) Agus aird á tabhairt ar fhorbairtí in oiliúint agus oideachas, agus d'fhoneoiléire feabhas a chur ar an méid a chuirtear le sábháilteacht ar bhóithre agus le hábharthacht na hoiliúna do thiománaithe le Treoir 2003/59/CE, ba cheart neartú a dhéanamh sna cúrsaí oiliúna ar ábhair a bhaineann le sábháilteacht ar bhóithre, amhail brath guaise, cosaint úsáideoirí soghonta bóithre agus tiomáint atá éifeachtúil ó thaobh breosla de.
- (7) Ba cheart rogha shoiléir a thabhairt do na Ballstáit cleachtais oiliúna a fheabhsú agus a nuachóiriú trí úsáid a bhaint i gcuid den oiliúint as uirlisí TFC amhail ríomhfhoghlaim agus foghlaim chumaisc, agus cáilíocht na hoiliúna á cinntiú ag an am céanna.
- (8) Chun comhsheasmhacht a áirithiú idir na foirmeacha difriúla oiliúna a cheanglaítear faoi dhlí an Aontais, ba cheart rogha a thabhairt do na Ballstáit cineálacha difriúla oiliúna ábhartha, amhail oiliúint in iompar earraí contúirteacha, oiliúint i bhfeasacht ar mhíchumas agus oiliúint in iompar ainmhithe, agus an oiliúint dá bhforáiltear i dTreoir 2003/59/CE a chomhcheangal.
- (9) Chun a chinntiú nach mbeidh cleachtais dhifriúla sna Ballstáit ina gcúis le bac a chur ar aithint fhrithpháirteach agus le srian a chur leis an gceart atá ag tiománaithe tabhairt faoin oiliúint thréimhsiúil sa Bhallstát ina n-oibríonn siad, ba cheart ceangal a chur ar údarais na mBallstát an doiciméad ábhartha a eisiúint lena n-áiríteofaí aithint fhrithpháirteach do gach tiománaí a chomhlíonann ceanglais Threoir 2003/59/CE.
- (10) D'fhoneoiléire dhlíthiúil a sholáthar agus ceanglais chomhchuibhithe aoise íosta a áirithiú chun na gcríoch a leagtar síos i dTreoir 2003/59/CE, ba cheart maolú soiléir a sholáthar i dTreoir 2006/126/CE, lena leagtar síos go bhféadfar ceadúnais tiomána a eisiúint ag na haoiseanna íosta dá bhforáiltear i dTreoir 2003/59/CE.
- (11) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóirí na Treorach seo, mar atá caighdeán uile-Aontais a fheabhsú maidir le cáiliú tosaigh agus le hoiliúint thréimhsiúil do thiománaithe feithiclí áirithe bóthair i gcomhair iompar earraí agus paisinéirí, a ghnóthú go leordhóthanach agus, de bharr chineál trasteorann an iompair de bhóthar agus na saincheistanna a mbeartaítear aghaidh a thabhairt orthu leis an Treoir seo, gur fearr is féidir iad a ghnóthú ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh, i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta a leagtar amach in Airteagal 5

¹⁴ Treoir 2006/126/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Nollaig 2006 maidir le ceadúnais tiomána (IO L 403, 30.12.2006, lch. 18).

¹⁵ Rialachán (CE) Uimh. 561/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Márta 2006 maidir le comhchuibhiú reachtaíochta sóisialta áirithe a bhaineann le hiompar de bhóthar agus lena leasaítear Rialachán (CEE) Uimh. 3821/85 agus (CE) Uimh. 2135/98 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (CEE) Uimh. 3820/85 ón gComhairle (IO L 102, 11.4.2006, lch. 1).

den Chonradh ar an Aontas Eorpach. I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Treoir seo thar a bhfuil riachtanach chun na cuspóirí sin a ghnóthú.

- (12) Ba cheart, dá bhrí sin, Treoir 2003/59/CE agus Treoir 2006/126/CE a leasú dá réir,
TAR ÉIS AN TREOIR SEO A GHLACADH:

Airteagal 1

Leasaítear Treoir 2003/59/CE mar a leanas:

- (1) sa dara mír d'Airteagal 1, cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad fhleisce agus an dara fleasc:
- " — feithiclí ar gá ceadúnas tiomána de chatagóir C1, C1+E, C nó C+E lena n-aghaidh, mar a shainmhínítear i dTreoir 2006/126/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (*), nó ceadúnas tiomána a aithnítear a bheith coibhéiseach leis,
— feithiclí ar gá ceadúnas tiomána de chatagóir D1, D1+E, D nó D+E lena n-aghaidh, mar a shainmhínítear i dTreoir 2006/126/CE, nó ceadúnas tiomána a aithnítear a bheith coibhéiseach leis. _____
- (*) Treoir 2006/126/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Nollaig 2006 maidir le ceadúnais tiomána (IO L 403, 30.12.2006, lch. 18).";
- (2) Leasaítear Airteagal 2 mar a leanas:
- (a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointe (b):
- "(b) feithiclí atá in úsáid, nó faoi rialú, ag na fórsaí armtha, ag seirbhísí cosanta sibhialta, ag an tseirbhís dóiteáin agus ag fórsaí atá freagrach as an ord poiblí a choimeád i gcás ina dtugtar faoin iompar mar thoradh ar na cúraimí a shanntar do na seirbhísí sin;"
- (b) cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointí (d) go (g):
- "(d) feithiclí a úsáidtear i gcásanna éigeandála nó a shanntar do mhisin tarrthála, lena n-áirítear feithiclí a úsáidtear le haghaidh iompar neamhthráchtála cabhrach daonnúla;"
- (e) feithiclí a úsáidtear le haghaidh teagasc tiomána agus le haghaidh tástáil a dhéanamh ar dhuine ar bith ar mian leis ceadúnas tiomána nó deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil a ghnóthú, de réir Airteagal 6 agus Airteagal 8(1), ar choinníoll nach bhfuil siad á n-úsáid le haghaidh iompar tráchtála earraí agus paisinéirí;
- (f) feithiclí a úsáidtear le haghaidh iompar neamhthráchtála paisinéirí nó earraí;
- (g) feithiclí lena n-iompraítear ábhar, trealamh nó innealra lena úsáid ag na tiománaithe ina gcuid oibre, ar choinníoll nach í tiomáint na bhfeithiclí príomhghníomhaíocht na dtiománaithe í;"
- (c) cuirtear pointe (h) isteach mar a leanas:
- "(h) feithiclí atá in úsáid, nó atá á bhfáil ar cíós gan tiománaí, ag gnóthais talmhaíochta, ghairneoireachta, foraoiseachta, iascaireachta nó iascaigh le haghaidh earraí a iompar mar chuid dá ngníomhaíocht fiontraíochta féin, ar choinníoll nach í tiomáint na feithicle príomhghníomhaíocht an tiománaí.";

- (3) Leasaítear Airteagal 7 mar a leanas:
- (a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad mhíre:
- "Cuimseoidh oiliúint thréimhsiúil oiliúint lena gcuirfear ar chumas daoine ag a bhfuil deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil an t-eolas a theastaíonn chun a gcuid oibre a choinneáil cothrom le dáta, agus béim ar leith á leagan ar shábháilteacht ar bhóithre agus ar ídiú breosla a chuíchóiriú.";
- (b) cuirtear an méid seo a leanas in ionad an tríú mír:
- "Dearfar oiliúint thréimhsiúil chun cur le roinnt de na hábhair dá dtagraítear i gcuid 1 d'Iarscríbhinn I agus chun iad a leasú. I ngach cás, áireofar san oiliúint ábhar amháin ar a laghad a bhaineann le sábháilteacht ar bhóithre agus pléifear le hábhair éagsúla lena linn. Tabharfar aird sna hábhair oiliúna ar riachtanais oiliúna a bhaineann go sonrach leis na hoibríochtaí iompair a dhéanann an tiománaí agus ar fhorbairtí sa reachtaíocht agus teicneolaíocht ábhartha.";
- (4) in Airteagal 9, cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad mhíre:
- "Gnóthóidh tiománaithe dá dtagraítear i bpointe (a) d'Airteagal 1 an cáiliú tosaigh dá dtagraítear in Airteagal 5 sa Bhallstát ina bhfuil gnáthchónaí orthu, mar a shainmhínítear in Airteagal 12 de Threoir 2006/126/CE.";
- (5) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 10:

"Airteagal 10

Cód Aontais

1. Ar bhonn an deimhnithe ar inniúlacht ghairmiúil dá dtagraítear in Airteagal 6 agus ar bhonn an deimhnithe ar inniúlacht ghairmiúil dá dtagraítear in Airteagal 8(1), déanfaidh údaráis inniúla na mBallstát, agus forálacha Airteagal 5(2) agus (3) agus Airteagal 8 á gcur san áireamh acu, cód comhchuibhithe Aontais Eorpaigh 95 dá bhforáiltear in Iarscríbhinn I a ghabhann le Treoir 2006/126/CE a shonrú i dteannta na gcatagóirí comhfhreagracha ceadúnais:

- ar an gceadúnas tiomána, nó
- ar an gcárta cáilíochta tiománaí arna dhréachtú de réir na samhla a léirítear in Iarscríbhinn II.

Mura féidir an cód Aontais a shonrú ar an gceadúnas tiomána, déanfaidh údaráis inniúla an Bhallstáit inar gnóthaíodh an deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil cárta cáilíochta tiománaí a eisiúint chuig an tiománaí.

Déanfar aithint fhrithpháirteach ar an gcárta cáilíochta tiománaí arna eisiúint ag Ballstát. Nuair atá an cárta á eisiúint, seiceálfaidh na húdaráis inniúla bailíocht uimhir an cheadúnais tiomána a luaitear ar an gcárta.

2. (a) Tiománaí dá dtagraítear i bpointe (b) d'Airteagal 1 a thiomáineann feithiclí a úsáidtear le haghaidh iompar earraí de bhóthar, cruthóidh sé go bhfuil aige an cháilíocht agus an oiliúint dá bhforáiltear sa Treoir seo trí bhíthin an fhianaithe tiománaí dá bhforáiltear i Rialachán (AE) Uimh. 1072/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle(*). Déanfar aithint fhrithpháirteach ar an bhfianú tiománaí chun críocha na Treorach seo, fiú murar sonraíodh an cód Aontais ábhartha air.

(b) Tiománaí dá dtagraítear i bpointe (b) d’Airteagal 1 a thiomáineann feithiclí a úsáidtear le haghaidh iompar paisinéirí de bhóthar, cruthóidh sé go bhfuil aige an cháilíocht agus an oiliúint dá bhforáiltear sa Treoir seo trí bhíthin ceann ar bith de na nithe seo a leanas:

- an cód Aontais arna shonrú ar an gceadúnas tiomána de shamhail an Aontais, i gcás ina bhfuil ceadúnas den sórt sin aige,
- an cárta cáilíochta tiománaí dá bhforáiltear in Iarscríbhinn II, agus an cód ábhartha Aontais sonraithe air,
- deimhniú náisiúnta a bhfuil a bhailíocht aitheanta go frithpháirteach ag na Ballstáit ina gcríoch.

(*) Rialachán (AE) Uimh. 1072/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009 maidir le rialacha comhchoiteanna le haghaidh rochtana ar an margadh idirnáisiúnta tarlaithe de bhóthar (IO L 300, 14.11.2009, lch. 72).";

(6) Leasaítear Iarscríbhinní I agus II i gcomhréir leis an Iarscríbhinn a ghabhann leis an Treoir seo.

Airteagal 2

Leasaítear Airteagal 4 de Threoir 2006/126/CE mar a leanas:

(1) leasaítear mír 4 mar a leanas:

(a) i bpointe (e), cuirtear an méid seo a leanas in ionad an tríú fleasc:

"— socraítear an aois íosta do chatagóir C1 agus catagóir C1E ag 18 mbliana d’aois;"

(b) i bpointe (g), cuirtear an méid seo a leanas in ionad an dara fleasc:

"— socraítear an aois íosta do chatagóir C agus catagóir CE ag 21 bhliain d’aois;"

(c) i bpointe (i), cuirtear an méid seo a leanas in ionad an dara fleasc:

"— socraítear an aois íosta do chatagóir D1 agus catagóir D1E ag 21 bhliain d’aois;"

(d) i bpointe (k), cuirtear an méid seo a leanas in ionad an dara fleasc:

"— socraítear an aois íosta do chatagóir D agus catagóir DE ag 24 bliana d’aois;"

(2) cuirtear mír 7 isteach mar a leanas:

"7. De mhaolú ar na haoiseanna íosta a leagtar síos i bpointí (g), (i) agus (k) d’Airteagal 4(4) den Treoir seo, beidh an aois íosta le haghaidh eisiúint ceadúnais tiomána i gcatagóirí C, CE, D1, D1E, D nó DE ar an aois íosta a leagtar síos in Airteagal 5(2), sa chéad mhír d’Airteagal 5(3)(a)(i), sa chéad mhír d’Airteagal 5(3)(a)(ii) nó i bpointe (b) d’Airteagal 5(3) de Threoir 2003/59/CE faoi seach le haghaidh tiomáint feithiclí den sórt sin do dhaoine ag a bhfuil deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil.

I gcás ina n-údaraíonn Ballstát tiomáint ina chríoch ó aois níos ísle i leith, de réir an dara mír d’Airteagal 5(3)(a)(i) nó an dara mír d’Airteagal 5(3)(a)(ii) de Threoir 2003/59/CE, is i gcríoch an Bhallstáit eisiúna amháin a bheidh an ceadúnas

tiomána bailí go dtí go mbeidh an aois íosta ábhartha dá dtagraítear sa chéad mhír den Airteagal seo bainte amach ag sealbhóir an cheadúnais agus go mbeidh deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil aige."

Airteagal 3

1. Na forálacha reachtaíochta, rialúcháin nó riaracháin is gá chun an Treoir seo a chomhlíonadh, déanfaidh na Ballstáit iad a thabhairt i bhfeidhm faoin [OP: cuir isteach an DÁTA 18 mí tar éis dháta an teachta i bhfeidhm] ar a dhéanaí. Cuirfidh siad téacs na bhforálacha sin in iúl don Choimisiún láithreach.

Nuair a ghlacfaidh na Ballstáit na forálacha sin, beidh tagairt iontu don Treoir seo nó beidh tagairt den sórt sin ag gabháil leo tráth a bhfoilsithe oifigiúil. Is iad na Ballstáit a chinnfidh an tslí le tagairt den sórt sin a dhéanamh.

2. Déanfaidh na Ballstáit téacs phríomhfhorálacha an dlí náisiúnta a ghlacfaidh siad sa réimse a chumhdaítear leis an Treoir seo a chur in iúl don Choimisiún.

Airteagal 4

Tiocfaidh an Treoir seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a foilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*

Airteagal 5

Dírítear an Treoir seo chuig na Ballstáit.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán